

Kleine monumenten(30)

Zonnewijzer van Coenraad ter Kuile aan de zuidmuur van de Grote Kerk

Leo Nijkamp

De fraaie zonnewijzer uit 1836 aan de zuidmuur van de Grote Kerk heeft de stadsbrand van 1862 overleefd. Coenraad ter Kuile (1781 B 1852), textiel-fabrikant en werktuigbouwkundige, was de maker. Hij woonde aan de Espoortstraat (toen nog Gronausestraat), waar nu de HEMA is gevestigd. Daarachter lag het bedrijf van E. ter Kuile en Zoon. De zoon was Coenraad. Hij dreef bovendien de bierbrouwerij-annex azijnfabriek **De Haan** aan de Veenstraat. Techniek en sterrenkunde hadden zijn bijzondere belangstelling. Hij bouwde naar eigen ontwerp instrumenten voor wetenschappelijk onderzoek, industrie en scheepvaart. In zijn huis en daarachter stond het er vol van. Hij bedacht vernieuwingen aan het weefgetouw, ontwikkelde de naadloze brandweerslang en bouwde een perfect planetarium. Zijn trouwe medewerker was de bekwame koperslager H.W.K. de Bruijn, wiens bedrijf zou uitgroeien tot een gerenommeerde machinefabriek.

De zonnewijzer van de Grote Kerk herinnert aan Coenraad ter Kuile. De Oudheidkamer Twente liet daaronder een steen aanbrengen met een tijdvers, geschreven door J.J. van Deinse:

Herinnering **M**oog deez' steen bewaren
Coenraad ter Kuile aan uw naa**M**
Gij die in werktuigkunde er**V**aren,
In sterrenkunde ook waart bek**W**aam !
In achtt**E**n honderd zes en dertig
Plaatste Uw hand h**I**er aan de muur
Deez' zonnewijzer, zeer vernuft**I**g,
Die ons doet kennen dag en uur.

De vetgedrukte letters vormen in Romeinse cijfers het jaartal 1918 (MCMVVIII) waarin het lofdicht is geplaatst.

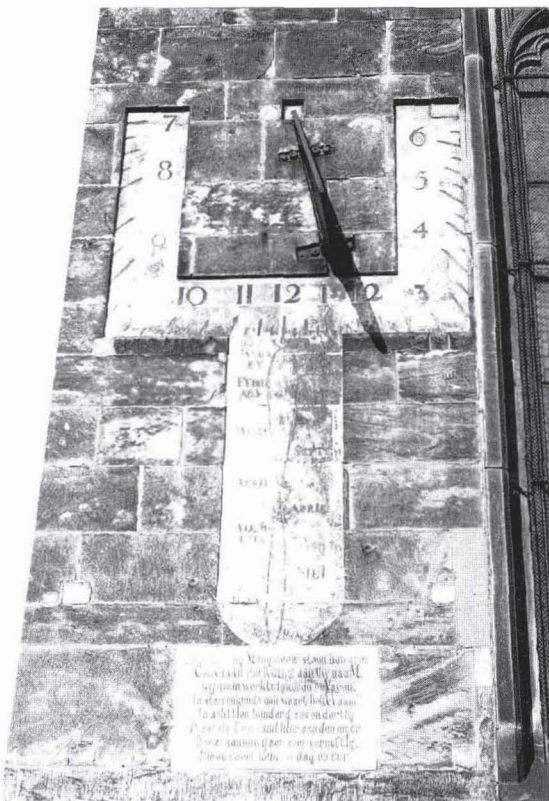

foto Leo Metternich